

Zápis ze schůze výboru České společnosti entomologické, konané 19. února 2022

členové výboru

přítomni: A. F. Damaška, S. Benedikt, A. Bezděk, J. Hájek, P. Heřman, L. Hrůzová, P. Kment, T. Kopecký (náhr.), J. Rolčík, J. Růžička, L. Sekerka, J. Schneider, D. Sommer, V. Vrabec

omluveni: L. Čížek, T. Kadlec, D. Král, J. Šumpich, M. Škorpík (náhr.), P. Vonička (náhr.)

revizní komise

přítomni:

omluveni: O. Sedláček, P. Šípek, B. Zbuzek

předsedové poboček a sekcí

přítomni: S. Benedikt, L. Blažej, Z. Kletečka, T. Kopecký, L. Tůma, V. Vrabec, Š. Zeman

omluveni: J. Farkač, V. Kubáň, Z. Laštůvka, J. Šťastný, D. Trávníček, J. Vávra

Program:

1. Kontrola zápisu z minulé schůze (A. Bezděk)
2. Hospodářská zpráva (L. Sekerka)
3. Redakční zprávy (J. Růžička, Š. Zeman)
4. Zpráva knihovníka (P. Kment)
5. Členské záležitosti (D. Sommer)
6. Různé
  - a. Výroční zprávy poboček a sekcí (J. Hájek, D. Sommer)
  - b. Podpora webových stránek (S. Benedikt, D. Trávníček)
  - c. Vyjádření Učené společnosti ČR ohledně kriminalizace amatérských entomologů (D. Sommer, L. Čížek)
  - d. Petice na podporu amatérské entomologie a zájmového sběratelství (D. Sommer)
  - e. Schůzka se zástupci Ministerstva životního prostředí a dalších organizací (J. Hájek)
  - f. Setkání s poslancem (S. Benedikt)
  - g. Seminář Environmetální kriminality pro Policii ČR (D. Sommer)
  - h. Trestní oznámení (D. Sommer)
  - i. Entomologické vycházky pro veřejnost (L. Hrůzová)
  - j. Propagační materiály (L. Hrůzová)
  - k. Biologická olympiáda (L. Hrůzová, P. Šípek)
  - l. Facebook ČSE (L. Hrůzová)
  - m. Entomologické dny 2022 (P. Heřman)
  - n. Check-list českých brouků (J. Hájek, J. Vávra)
  - o. Hmyz roku 2022 (A. F. Damaška)
  - p. Fond na výkup entomologických sbírek (L. Sekerka)
- 1) A. Bezděk přivítal přítomné na první schůzi tohoto roku a provedl kontrolu zápisu z minulé schůze. D. Sommer konstatoval, že výbor je usnášení schopný (14/3).
- 2) L. Sekerka informoval výbor o stavu účtu, který ke dni 19. února činil cca 226 tis. Výsledek roku 2021 dopadl nad očekávání. L. Sekerka vytvořil revizi hospodaření za uplynulých pět let. Výboru předloží podrobnou zprávu na další výborové schůzi. Téměř všichni členové uhradili členské příspěvky za minulý rok. Platební morálka členů se velmi zlepšila, velká část platí i nad rámec standardního členského příspěvku. Hospodář tímto děkuje členské základně.
- 3) J. Růžička informoval výbor o skutečnosti, že první číslo časopisu *Klapalekiana* už je v tuto chvíli téměř zaplněné. Supplementum je v poslední fázi korekturních úprav, do tisku by mělo jít v nadcházejících týdnech. V roce 2022 očekáváme výrazné zvýšení cen tiskáren, které může zasáhnout rozpočet ČSE. L. Sekerka osloví několik tiskáren ohledně cenové nabídky.

Š. Zeman informoval výbor o skutečnosti, že vyšlo první číslo časopisu *Podušťák*. Kvůli neúspěšné grantové žádosti v minulém roce bylo uhrazeno z rozpočtu ČSE. V letošním roce byly pod záštitou ČSE podány dvě grantové žádosti na Magistrát hlavního města Prahy. Jedna z žádostí je financování časopisu *Podušťák*, druhá na entomologické vycházky pro veřejnost (viz níže). Pokud by grantové žádosti byly úspěšné, náklady na tisk časopisu by byly pokryté. Dle předchozí dohody je časopis určený pouze pro členy a je tedy přímo vázán na členství v ČSE, není možné jej odkoupit zvlášť.

- 4) P. Kment informoval, že počet evidovaných svazků v knihovně mírně stoupá. V současné chvíli je v knihovně uloženo více než 28 730 svazků. Výměny časopisu *Klapalekiana* za roky 2019 a 2020, které se zpozdily zejména z důvodu slučování našich výměn s Národním muzeem, byly rozeslány. L. Sekerka vyhotoví revizi výměnných partnerů a nefunkční budou zrušeny.
- 5) D. Sommer předložil pět nových žádostí o členství v ČSE (Kareš Ondřej, Nováková Hana, Poláček Rostislav, Řehounek Jiří, Svoboda Martin), jmenovaní byli přijati plným počtem hlasů (14/0).
- 6) Různé
  - a. D. Sommer a J. Hájek sdělili výboru, že odevzdávání závěrečných zpráv poboček a sekcí neproběhlo optimálně. Datum odevzdání závěrečných zpráv bylo stanoveno na 31. prosince 2021. Do tohoto data závěrečnou zprávu odevzdalo pouze sedm poboček/sekcí. Ostatní pobočky a sekce nedodržely termín odevzdání závěrečných zpráv a Sekce pro výzkum střevlíkovitých brouků (předseda J. Farkač) dokonce neodevzdala zprávu vůbec! Vzhledem k faktu, že závěrečné zprávy se odevzdávají spolu s vyúčtováním dotace Rady vědeckých společností (RVS), která tvoří až 70 % ročního rozpočtu ČSE, a jedná se tak o jedinou povinnost vůči RVS, je pozdní odevzdání či dokonce neodevzdání závěrečné zprávy velmi závažné pochybení. V důsledku by to mohlo ohrozit poskytování dotace RVS. To by znamenalo výrazné finanční potíže fungování ČSE. Výbor napomíná předsedy poboček a sekcí, kteří závěrečnou zprávu odevzdali pozdě anebo vůbec, aby se podobná situace v příštím roce již neopakovala.
  - b. S. Benedikt (Západočeská pobočka) a D. Trávníček (Východomoravská pobočka) požádali korespondenčně o podporu na správu webových stránek poboček ve výši 4.000 Kč. Výši podpory schválil hospodář a odsouhlasil výbor ČSE korespondenčně (11/0/6).
  - c. V lednu 2022 D. Král z pozice předsedy ČSE oficiálně oslovil Učenou společnost ČR (US ČR) s prosbou o vyjádření se k případům kriminalizace amatérské entomologie. Společně s L. Čížkem a D. Sommerem poskytl zástupcům US ČR podklady ohledně jednotlivých případů a celé problematiky. US ČR vydala prohlášení (Příloha 1), ve kterém podpořila snahy ČSE a apelovala na MŽP a další organizace, aby se zasadili o brzkou změnu legislativy. Děkujeme zejména prof. Davidu Storchovi a prof. Vojtěchu Novotnému, kteří prohlášení US ČR vypracovali. Pod prohlášení se podepsalo několik desítek akademiků.
  - d. D. Sommer informoval výbor o tom, že sekretariát obdržel několik nezávislých návrhů, které by se daly shrnout pod pojem vytvoření Petice na podporu amatérské entomologie a zájmového sběratelství. Z pohledu navrhovatelů by se jednalo o další krok v problematice kriminalizace amatérské entomologie. Petice, kterou by mohli podpořit nejen entomologové, ale zejména široká veřejnost, by se mohla být dalším argumentem při jednání o této problematice se zainteresovanými organizacemi. Členové výboru se shodli, že petice musí být promyšlený a vhodně načasovaný akt v jasně daném kontextu. Zároveň musí mít konkrétní obsah a přímé směřování na určitou instituci a pouze za těchto podmínek může mít šanci na úspěch. V současné chvíli by bylo vytvoření petice předčasné a unáhlené a zcela jistě by se minulo účinkem. Do diskuse přispěli zejména A. F. Damaška, L. Blažej a T. Kopecký.
  - e. J. Hájek informoval výbor o schůzce svolané V. Dolejským, náměstkem ministryně životního prostředí. Dne 14. ledna se na půdě ministerstva životního prostředí (MŽP) sešli zástupci MŽP, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK), České inspekce životního prostředí (ČIŽP), Policie ČR (PČR) a České společnosti entomologické, kterou reprezentovali D. Král, J. Hájek a L. Čížek. Zástupci ČIŽP a PČR shrnuli a vysvětlili

postupy, které podnikají proti nelegálnímu obchodu s chráněnými druhy, konkrétně vysvětlili, co a proč dělají. Odbor kybernetické kriminality PČR cíleně monitoruje internetové stránky a vyhledává ilegální činnost. Zástupci ČSE se proti prodeji ZCHD vyhradili, zároveň upozornili zástupce dalších organizací na výrazně stoupající negativní atmosféru v celém oboru a její neblahé důsledky zejména na ochranu hmyzu. Nejen ČSE, ale i AOPK vyjádřila znepokojení nad vývojem situace, která by mohla vést ke kolapsu spolupráce entomologů se státní ochranou přírody, a tedy k absenci údajů o populacích hmyzu u nás. Zcela klíčové bylo uvedení PČR do problematiky a nastínění zásadních rozdílů mezi ochranou obratlovců a bezobratlých. Zástupci MŽP poukázali na schválenou tzv. „invazní novelu“, která díky zejména myslivecké lobbii legalizovala sběry ZCHD před rokem 2002 a také sběry ze zahraničí, pokud držitel prokáže jejich legální nabytí. Návrh ČSE (S. Benedikt, R. Pokorný), který měl být prosazen přes senátory (V. Chaloupek, L. Kantor), a který by lépe reflektoval potřeby entomologů nakonec nebyl ani předložen (viz zápis schůze z 20. prosince 2021). Problémem však zůstává, jak dokázat legalitu nabytí držení exemplářů a zůstává tedy na benevolenci úředníků, zda výjimku udělí či nikoliv, v případě postihu na benevolenci v rámci soudního řízení. Praxe tedy teprve ukáže, zda tato změna bude mít na potíže entomologů vůbec nějaký vliv. Všechny zainteresované strany se shodly na faktu, že jediným východiskem z celé situace je změna legislativního rámce. Zástupci MŽP navrhli dva postupy, které by měly danou situaci zmírnit, respektive ji řešit. MŽP vytvoří metodiku pro krajské úředníky, která by měla jasně stanovit, jak postupovat při legalizaci ZCHD a za jakých podmínek je možné udělit výjimku na jejich držení. Metodika by měla jasně stanovovat přesný postup úředníka, jaké věci by měl žadatel k žádosti o výjimku doložit, jaké důkazy budou považovány za oprávněnost legálního držení ZCHD atd. Zástupci MŽP přislíbili, že tato metodika by mohla být k dispozici do konce tohoto roku a k jejímu připomínkování budou všechny přítomné subjekty pozvány. Druhým postupem by měla být novela zákona. Současná vláda má v plánu zákon o ochraně přírody novelizovat, je to součástí jejich programového prohlášení. MŽP prozradilo, že první kroky k novelizaci zákona již začalo podnikat. Zároveň je třeba si uvědomit, že by mělo jít o komplexní novelizaci, která zasáhne celý zákon a bude tedy vyžadovat značné množství času. Lze tedy očekávat, že jde o dlouhodobý koncept a k jeho projednávání nedojde dříve než v průběhu roku 2023. MŽP spolu s AOPK uvedli, že se budou snažit prosadit ochranu bezobratlých živočichů na úrovni biotopů a celých populací, čímž by se *de facto* zrušila ochrana jedinců. Pokud by k podobné změně došlo, potíže entomologů by byly prakticky vyřešeny. Zároveň bude třeba zajistit, aby se tohoto konceptu nezneužívalo a populace vzácných druhů nebyly drancovány komerčními sběrateli. Ambice MŽP a AOPK v tomto směru lze označit za velmi vysoké a je otázkou, zda je koncept biotopové a populační ochrany bezobratlých vůbec možné prosadit. Oficiální zápis ze schůzky by mělo MŽP poskytnout všem zúčastněným.

- f. S. Benedikt, D. Král a L. Sekerka se díky kontaktu přes zájmového sběratele (Dr. Marcela Hájka), nečlena ČSE, sešli v únoru s doc. V. Balašem, odborníkem na mezinárodní právo a poslancem za stranu Starostové a nezávislí, který projevil o problematiku kriminalizace entomologie zájem. Zástupci ČSE mu předložili návrhy na legislativu a představili celou problematiku. Pan poslanec přislíbil, že se osobně setká s ministryní životního prostředí a pokusí se s ní dohodnout konkrétní postup MŽP. Taktéž na této schůzce se všichni zúčastnění shodli, že jediným řešením situace je návrh na změnu zákona.
- g. D. Sommer informoval výbor o skutečnosti, že předseda D. Král byl na základě schůzky na MŽP osloven zástupci PČR (plk. M. Plesl), aby se účastnil dne 9. března Semináře Environmetální kriminality pořádané úřadem služby kriminální policie a vyšetřování PP ČR, na kterém by měl policistům a dalším zainteresovaným skupinám přednést přednášku o problematice entomologie. Cílem přednášky bude osvětovou formou uvést policisty do problematiky entomologie, poukázat na její specifickou v kontrastu s dalšími odvětvími zoologie a pohledu na ně z hlediska hospodářské kriminality. Nabídku k účasti na tomto

- semináři ze strany PČR velmi vítáme a doufáme, že bude jedním z dalších kroků, který pomůže situaci uklidnit a do budoucna snad přispěje i k jejímu vyřešení.
- h. D. Sommer zastoupil nepřítomného D. Krále. Na dotaz ohledně pokračování trestního oznámení nám bylo neoficiální cestou z PČR sděleno, že dle jejich soudu v dané věci nebylo na místě po provedeném šetření zahajovat úkony trestního řízení. Oficiální vyjádření k celému případu jsme dosud neobdrželi.
  - i. L. Hružová sdělila výboru, že i v roce 2022 počítáme se zhruba 15 exkurzemi pro veřejnost, z nichž minimálně polovina by se měla konat v rámci našich poboček v jednotlivých regionech. Pobočky a sekce osloví v rámci vyhotovování konkrétního rozpisu exkurzí, který by měl být hotov do 10. března.
  - j. L. Hružová také informovala, že v loňském roce bylo vyhotoveno několik propagačních materiálů, na rok 2022 byla naplánována výroba magnetek s potiskem hmyzu roku, což bylo schváleno již dříve. Návrh i realizaci zajistí A. F. Damaška do konce března.
  - k. ČSE v minulosti podporovala Biologickou olympiádu (BiO) finančními dary. Na předchozích výborech bylo rozhodnuto, vzhledem k tehdejší finanční situaci ČSE, že finanční dary ve prospěch BiO budou pozastaveny. Vzhledem k lepší finanční situaci je možné dary pro rok 2022 opět alespoň částečně obnovit. Výbor se po diskusi shodl na tom, že celkové náklady na dary ve prospěch BiO budou nižší, než tomu bylo v minulosti a půjdou do značné míry přímo k účastníkům BiO (dříve většina částky směřovala k podpoře BiO jako subjektu). L. Hružová, D. Sommer a P. Šípek byli pověřeni výborem, aby vyhotovili konkrétní návrh ocenění pro účastníky BiO. Předběžně by se jednalo o dárkové tašky pro konkrétní účastníky, které by obsahovali časopisy vydávané ČSE a propagační materiály ČSE. Přesnou podobu a počet cen předloží výboru korespondenčně. J. Rolčík se nabídl, že ve spolupráci s L. Hružovou zajistí návrh a výrobu propagačních tašek a přislíbil i jejich finanční podporu v rámci daru ve prospěch ČSE. Tímto mu výbor děkuje. Ústřední kolo BiO 2022 se bude konat 29. dubna v Hradci Králové. ČSE na akci vyśle delegáta, který ceny účastníkům předá.
  - l. L. Hružová vyzdvihla stoupající dopad facebookových stránek ČSE, které dnes pravidelně sleduje již skoro 1800 lidí a každý příspěvek v průměru osloví více než 5 500 uživatelů této sociální sítě. Poděkování patří zejména Š. Zemanovi, který na stránku přidává dva až třikrát týdně zajímavý příběh o hmyzu doplněný o fotografie, za které děkujeme především P. Šípkovi. Dosah těchto příspěvků je značný. Dosud se jedná už o více než 300 takových příspěvků. Poděkování patří také D. Sommerovi, který se o stránky nejvíce stará.
  - m. P. Heřman informoval výbor o plánovaném konání Entomologických dnů (ED) 2022 v termínu 27. až 29. května. Destinací bude letos Dražanská vrchovina. Předběžný plán počítá zejména s průzkumem méně známých míst – několika maloplošně zvláště chráněných území mimo Moravský kras. Aktuálně probíhá jednání s krajským úřadem o udělení potřebných výjimek. Zajištěno je ubytování až pro 70 účastníků a již nyní je možné podávat předběžné přihlášky.
  - n. J. Hájek po opakované urgenci obdržel přehled autorů, kteří dosud nedodali žádné poklady k vyhotovení katalogu příslušných čeledí. Výbor se již na předchozí schůzi dohodl, že bez vytvoření konkrétního data odevzdání podkladů se celý projekt Katalogu českých brouků nikam neposune. Jako nejzazší termín byl stanoven 30. červen 2022. Katalog by mohl být publikován jako supplementum *Klapalekiany* v roce 2023. Výbor ukládá J. Vávrovi a J. Hájkovi, aby dohlédli na včasné dodání pokladů ze strany jednotlivých autorů.
  - o. A. F. Damaška informoval výbor o přípravách na iniciativu Hmyz roku 2022. T. Kadlec pracuje na projektu ohledně mapování cvrčka přes portál iNaturalist, články o cvrčkovi a projektu do časopisu *Živa* jsou připravovány ve spolupráci s T. Dvořákem, A. F. Damaška navázal spolupráci s našimi předními orthopterology, V. Koštíř rozjednal případný pořad věnovaný iniciativě v pořadu NedejSe, a také byla předjednána reportáž v pořadu Události v regionech (východní Čechy). A. F. Damaška plánuje natočení několika podcastů a

spolupráci s rádiem Waze. P. Šípek se pokusí o reportáž u TV Prima. Vyhlášení Hmyzu roku 2022 připadne na polovinu dubna.

- p. L. Sekerka přednesl návrh vytvoření „Fondu na záchranu entomologických sbírek“ při ČSE. Ideou je založení nadačního fondu, ze kterého by se financoval nákup entomologických sbírek vzhledem k nedostatečným prostředkům ve státním sektoru. Měl by tak přispívat tomu, aby sbírky vytvořené entomology, kteří je z jakéhokoliv důvodu nemohou sbírku darovat, bylo možno odkoupit a posléze darovat státu. Sbírkby by byly pravděpodobně umístěné v Národním muzeu, které by je zpřístupnilo badatelům a dalším zájemcům. Založení fondu je základním předpokladem pro oslovení různých subjektů s žádostí o podporu.

Druhá schůze výboru v roce 2022 se uskuteční v květnu.

Zapsal: D. Sommer

Verifikoval: A. Bezděk